

СЕКЦІЯ 3

АКТУАЛІЗАЦІЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ОПОДАТКУВАННЯ: ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО І ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Гончаренко О. Е.

*Студентка Фінансового факультету,
Київський Національний Економічний Університет
імені Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна
honcharenko15olha@gmail.com*

Кондратюк С. Я.

*Канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів
КНЕУ ім. Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна*

ФІСКАЛЬНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ПОТОЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Успішне проведення децентралізації в країні є важливим фактором подальшого її розвитку та процвітання. У роботі проведено аналіз поточної ситуації процесу децентралізації в Україні та висвітлено результати, виявлені на основі аналізу статистичної інформації.

Ключові слова: фіскальна децентралізація, податки, доходи, видатки, місцевий та Державний бюджет .

В процесі пошуку рішень для ефективного формування, розподілу та використання фінансових ресурсів територій, влада в Україні прийшла до розуміння необхідності проведення політики фіскальної децентралізації, яка широко розповсюджена у країнах світу та демонструє позитивні результати у вирішенні завдань, які постали тепер перед державою.

З часу ухвалення, 28 грудня 2014 року, Верховною Радою України змін до Податкового та Бюджетного кодексів України [1], пройшло вже майже 3 роки й можливим та необхідним є аналіз процесу здійснення фіскальної децентралізації в Україні та основних особливостей даного процесу. Аналіз статистичної інформації свідчить, що за період з 2012 до 2016 року в структурі Зведеного бюджету України в розрізі доходів місцевих та державного бюджетів, не спостерігалось значних зрушень. Починаючи з 2012 року частка доходів Державного бюджету коливалася в межах від

76,61% до 82%, проти діапазону коливання аналогічного показника місцевих бюджетів в межах від 18% (у 2015 році) до 23,39% (у 2013 р.) рис. 1.

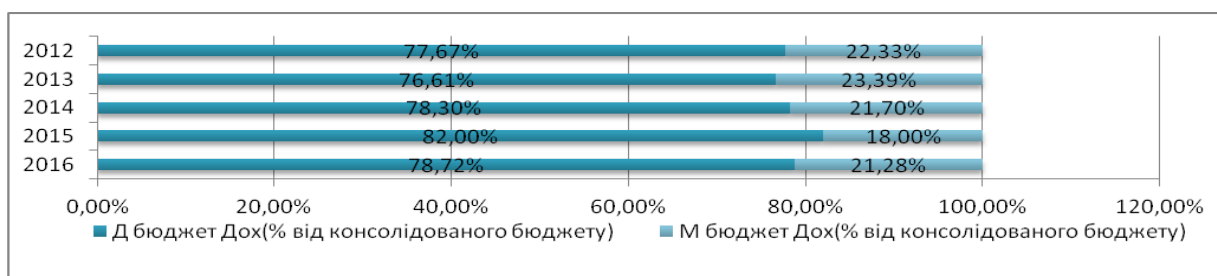

Рисунок 1 – Структура Зведеного бюджету в розрізі доходів місцевих та державного бюджетів

Джерело: сформовано автором з використання інформації [2]

Аналіз світового досвіду доводить, що в структурі надходжень до місцевих бюджетів однією з найвагоміших частин є податкові надходження, і саме за рахунок зміни відсоткового співвідношення надходжень від податків до державного та місцевих бюджетів очікується ефект від децентралізації. Розглянувши Зведений бюджет в частині структури розподілу надходжень за різними податками до Державного або місцевих бюджетів бачимо, що в період з 2012 до 2016 року кількість податків частка надходжень від яких до державного бюджету зменшилася є досить суттєвою. Проте більш детальний аналіз показує, що скорочення за кількістю податків з надлишком компенсувалося вагомих збільшенням відсотку надходжень до Державного бюджету від лише двох їх видів: ПДФО (зростання частини, що має надходити до Державного бюджету з 10,3% у 2012 до 43,1% у 2016) та Рентна плата і плата за використання інших природних ресурсів (з 13,1% до 94,6% відповідно). З іншого боку аналіз податків за якими надходження до Державного бюджету скоротилися, а саме: ППП, Акцизний податок, Дохід від власності та підприємницької діяльності, показує, що скорочення відбулося в середньому на 6,2%. Окрім того, варто пам'ятати, що ПДВ, ввізне та вивізні мито надходять до Державного бюджету у 100% обсягах. Отже аналіз наведених вище – найбільш вагомих податків, відображає загальні тенденції, що склалися за останні роки в фіскальній сфері.

Більш позитивна ситуація з процесом децентралізації видатків місцевих бюджетів, аналіз свідчить про приблизну рівність видатків Державного та місцевих бюджетів, на Рис. 2 видно поточну структуру видатків Зведеного бюджету України, але навіть в даній структурі наявна стабільна тенденція до збільшення частки видатків Державного бюджету.

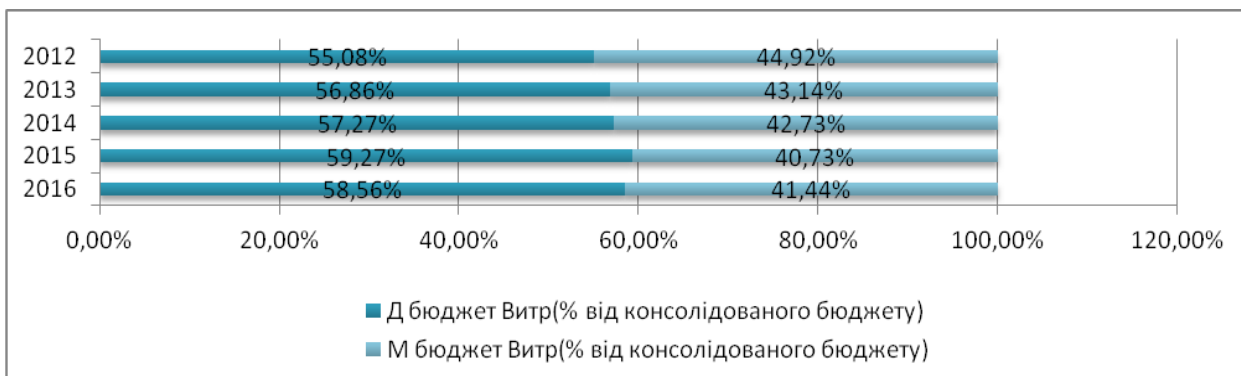

Рисунок 2 – Структура Зведеного бюджету в розрізі витрат місцевих та державного бюджетів

Джерело: сформовано автором з використання інформації [2]

Подібна ситуація була характерною, для Іспанії, яка вважається однією з найдецентралізованіших країн Європи, там для передачі функцій, повноважень, людських і матеріальних ресурсів від державної адміністрації органам місцевого самоврядування було утворено спільні комітети. Шляхом двосторонніх переговорів між кожним регіоном і державою були встановлені вартість трансферту і сума, яку держава витратила за рік на утримання всього майна і надання послуг. Спочатку цю суму держава передавала регіонам у вигляді трансферту, однак поступово регіони починали отримувати все більше власних ресурсів. Таким чином, країна спромоглася вирівняти темпи проведення децентралізації як видаткової так і дохідної частини місцевих бюджетів [3].

В Україні тепер здійснювати необхідні обсяги видатків переважна кількість місцевих бюджетів за рахунок тільки власних доходів, не здатні і відповідно постає питання про незмінну залежність місцевих бюджетів від трансфертів з Державного бюджету.

Доказом такого твердження є рис. 3, який відображає різницю між доходами і видатками місцевих бюджетів (без державних трансфертів) за 2014-2016 роки. З діаграми видно, що жоден з місцевих бюджетів не здатен покрити делеговані вже на данному етапі йому повноваження без трансфертів з державного бюджету, більше того динаміка свідчить, про збільшення данного дисбалансу протягом досліджуваного періоду (окрім м. Києва).

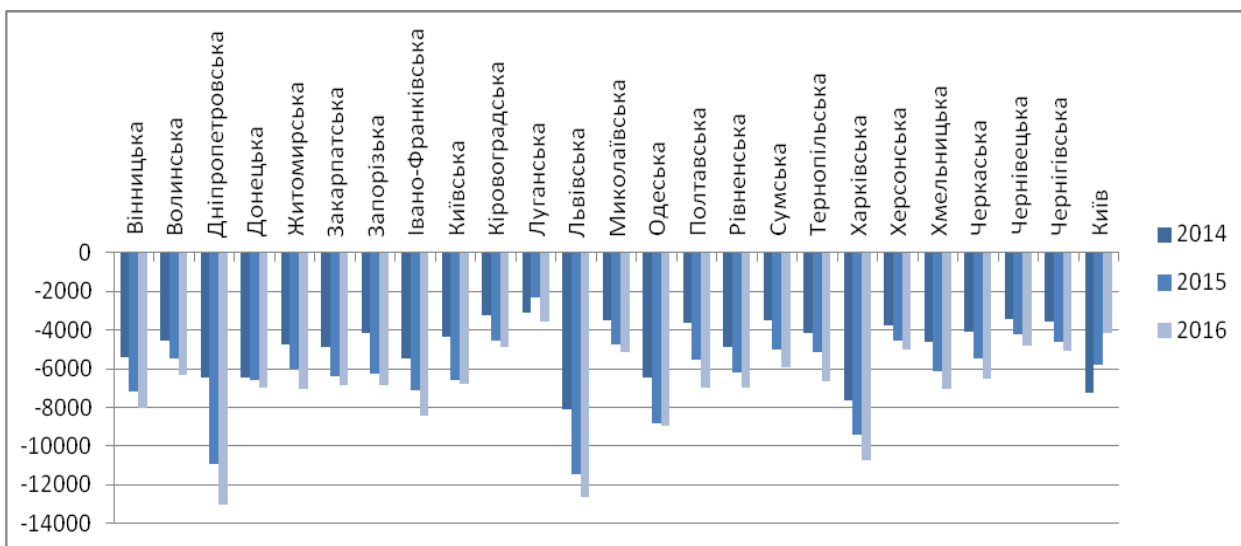

Рисунок 3 – Різниця між доходами і видатками місцевих бюджетів (без державних трансфертів) за 2014-2016 роки (млн. грн)

Джерело: сформовано автором з використання інформації [2]

З 2014 року статистичні джерела все ще не показують нам достатньо вагомих даних для того, щоб говорити про успішність проведення реформи фіскальної децентралізації в Україні, проте поступові зміни відбуваються й надія на більш позитивні й явні результати реформи, які, перш за все, мають відбитися на рівні життя регіонів, якості отримуваних державних послуг, є потужним стимулом для подальшої роботи даному напрямку.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : <http://decentralization.gov.ua/news/1453>
2. Статистичний збірник Міністерства фінансів «Бюджет України 2016».
3. Інформаційний портал «Ліга.Фінанси» <http://finance.liga.net/economics/2017/8/3/opinion/54124.htm>

O. Honcharenko. Fiscal decentralization in Ukraine: features of implementation and current results.

Summary

Successful realization of the decentralization policy in the country is an important factor of its further development and prosperity. The paper analyzes the current situation of the decentralization process in Ukraine and highlights the results, which have been found on the basis of the analysis of statistical information.

Keywords: fiscal decentralization, taxes, revenues, expenditures, local and state budgets.

Іванова І. В.

*Здобувач вищої освіти 4 курсу
обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна
dp110996iiv@gmail.com*

Лугова О. І.

*Канд. екон. наук, асистент кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна
olha-luhova@ukr.net*

ВІДНОВЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: СУТНІСТЬ ТА НЕОБХІДНІСТЬ

Розкрито сутність відновлення бухгалтерського обліку, необхідність його проведення. Визначена актуальність та мета цієї послуги для підприємств. Вказані певні ускладнення під час відновлення бухгалтерського обліку.

Ключові слова: відновлення бухгалтерського обліку, бухгалтерський облік, порушення ведення бухгалтерського обліку, фінансова звітність, податкова звітність.

Відновлення бухгалтерського обліку – трудомісткий комплекс дій по оцінці стану бухгалтерського і податкового обліків підприємств на поточний момент, приведення звітності і всіх бухгалтерських документів у вид, що відповідає вимогам чинного законодавства. Необхідність в роботах по відновленню бухгалтерського обліку виникає, як правило, у випадках некоректного його введення, при втраті або відсутності частини первинної документації, а також якщо бухгалтерський облік не вівся тривалий період часу. Законодавство України, включаючи Закон № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. [1], передбачає безперервність ведення бухгалтерського обліку підприємств з дня